

בתי המשפט

בית המשפט המחוזי בירושלים			
פ 1061/05			
27/05/2007		כב' השופט נ'עם סולברג	
		בפני:	

בעניין:

מדינת ישראל

המאשימה

ע"י ב"כ עו"ד נאווה קרואני
ב"כ היועץ המשפטי לממשלה
מרשות ההגבלים העסקיים

- נגד -

1. תני בן יצחק גבע
  2. יצחק בן ציון קיאלי
  3. יוסף בן משה קרואני
  4. פז גז 1993 בע"מ
  5. פז גז ירושלים בע"מ
  6. שכביץ פטרולגז
  7. שלמה בן אלברט אביטן
  8. אהרון בן אלברט אביטן
  9. רפי בן ברוך בוגנים
  10. גז יגל בע"מ
  11. גז יגל 2002 חברה להפצת גז בע"מ
- נאשמים 1, 2, 4 ו- 5 ע"י ב"כ עו"ד תמר בזק-
רפורט ועו"ד אורי שורק
נאשמים 3 ו- 6 ע"י ב"כ עו"ד אילן סופר
נאשמים 7 - 11 ע"י ב"כ עו"ד יעקב שפיגלמן הנאשמים
ועו"ד בני קמפנר

החלטה

בקשה לתיקון כתב האישום, על דרך של הוספת העד זאב סולומון לרשימת עדי התביעה.

עיקרי נימוקי הבקשה

1. מר זאב סולומון אותר לאחרונה לצורך מתן עדות בתיק אחר ובשיחה עימו אמר כי יש לו מה לתרום לתיק זה. נגבו ממנו הודעות ונרשמו זכדי"ם על נסיבות גבייתן, ואילו הועברו אל באי-כוח הנאשמים. בשעתו, במהלך ניהול החקירה בתיק זה, לא עלה בידי מחלקת החקירות של רשות ההגבלים העסקיים לאתר את סולומון ולפיכך לא נגבתה ממנו עדות באותו שלב. בהודעתו ישנה התייחסות ישירה ומהותית לעניינים העומדים

בית המשפט רשאי לתקן את כתב האישום בכל עת שלאחר תחילת המשפט, וכעניין שבשיגרה עושים כן בתי המשפט, אם לפני שמיעת הראיות, אם במהלך פרשת התביעה ואף אחרי שלב הסיכומים. יש ובעקבות התיקון נדרשת שמיעה מחודשת של מי מהעדים, אך אין זו סיבה שלא להתיר את התיקון. על בית המשפט לשקול את צרכי הנאשם מזה, ואת צרכי החברה מזה. השיקול המרכזי הוא שלא ייגרם עיוות דין לנאשם. בעניינם של הנאשמים 1 - 6 עוד לא נפתחה פרשת ההגנה וממילא, על-פי הפסיקה, אין ניתן לומר שהגנתם תיפגע בשל העדות החדשה. מדובר בהבאת עדות במועדה והנאשמים הללו יוכלו להביאה בחשבון בעת תכנון פרשת ההגנה, מבלי שהגנתם תקופח, בין בפן הדיוני ובין בפן המהותי. בעניינם של הנאשמים 7 - 11 נפתחה פרשת ההגנה, אך בשים לב לקו ההגנה שבו נקטו עד כה, הרי שאין בהודעתו של זאב סולומון כדי לפגום, ולו במעט, בהגנתם.

עיקרי תגובות הנאשמים 1, 2, 4 - 5 (קבוצת פזגז)

2. בנימה של רוגז הודיעו באי-כוח קבוצת פזגז על התנגדותם לבקשה. המאשימה התרשלה רשלנות רבתי בכך שלא פנתה אל מר סולומון - שכיח במשך שנים כמנהל המכירות אצל הנאשמת 5 - בשלב החקירה. אין מדובר בטעות שנעשתה בתום לב. אין זו הפעם הראשונה למאשימה לבקש לסטות מסדרי הדין הנוהגים, ועשייתה זו כבר הביאה בעבר, בעקבות בקשה להפריד את המשפט והסדר דיוני שבעקבותיה, לפגיעה בנאשמים. קיימת חשיבות רבה ב"חינוך" רשויות התביעה על מנת שיקפידו בדרכיהן. בהגישה את כתב האישום כדרך שהוגש, על רשימת עדי התביעה שבו, העידה המאשימה על עצמה כמי שבידה להוכיח את כל רכיבי האשמה ואין לאפשר לה "מקצה שיפורים". משקלו של האינטרס החברתי בתיקון כתב האישום, נמוך, מכיוון שמדובר בו בעשיית הסדר כובל מוגבל וקצר. התרת התיקון המבוקש סופה שתגרום עיוות דין לנאשמים, משום הצורך לשוב ולשקול את קו ההגנה ולאור הפרת ההסכם הדיוני שתיגרם אם תבקש קבוצת פזגז לחקור בשנית את נאשמי גז-יגל.

עיקרי תגובות הנאשמים 3 - 6

3. מבקשים להשאיר בידי בית המשפט את שיקול הדעת.

4. באי-כוח קבוצת גז יגל הודיעו על התנגדותם לבקשה, משום שקבלתה תגרום לעיוות דין ולפגיעה אנושה בזכויות הנאשמים. זכותם לנהל את הגנתם כשמלוא חומר הראיות בפניהם וביודעם מיהם כל עדי התביעה. אין מדובר בתיקון טכני, אלא בראיה חדשה לגמרי. זכותם של הנאשמים להליך הוגן הינה במעמד חוקתי, פגיעה בה סופה שתכשיל גם את התכלית של בירור האמת, ועל בית המשפט להעמיד בראש מעייניו את השיקול שלא ייגרם עיוות דין לנאשמים. שמיעת עד נוסף מטעם התביעה לאחר שנשמעו עדויותיהם של הנאשמים 7 ו-8 חותרת תחת אושיות ההליך הפלילי. חומרה יתרה יש בכך שאין מדובר בתוספת של טענה לכתב האישום, אלא בראיה חדשה שלא עמדה לנגד עיני הנאשמים בתחילה. מתן האפשרות לנאשמים לשוב ולהעיד, כמוהו כלעג לרש, בשל הפגיעה האנושה באפשרות לתכנן את קו ההגנה ואת הטענות בהתאם לחומר הראיות.

הרושם שנוצר הוא שמדובר בתמרון שנועד להציל את ראיות התביעה מפני קריסה. ניתן היה לאתר את זאב סולומון ולגבות ממנו עדות עוד מלכתחילה, ואין לאפשר עתה את תיקון הכשל החקירתי. ככל שיש בהודעתו התייחסות ישירה ומהותית למה שנוגע לנאשמי קבוצת פזגז, ברור שהיא חלה גם בעניינם של נאשמי קבוצת גז יגל, מכיוון שלהסדר כובל צריכים להיות כידוע שני צדדים. מקומה של הבקשה לא יכירנו, הן בשל עיתוי הגשתה, והן בשל כך שאין מדובר באישומים מהותיים אלא בסערה בכוס מים.

דיון והכרעה

5. נתתי דעתי על טיעוני ב"כ הצדדים ועל פסיקה שבה תמכו את דבריהם. סעיף 92 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982, עניינו בתיקון כתב אישום בידי בית המשפט, ובסעיף-קטן (א) הוא קובע לאמור:

"בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן..."

אכן, כפי שמנחה פסיקת בית המשפט העליון, בראש מעייני העמדתי את השיקול שלא ייגרם עיוות דין למי מן הנאשמים. בהתנגדויותיהם לתיקון כתב האישום, טענו ב"כ הנאשמים מקבוצות פזגז וגז יגל כמה וכמה טענות, אך מרביתן טפלות לעיקר

מוטב היה לב"כ המאשימה ליתן פירוט על אודות פעולות שנקטה בהן במהלך החקירה כדי לאתר את זאב סולומון, אך גם אם נפל פגם בחקירה בהקשר זה, אינני רואה הצדקה 'להעניש' את המאשימה כל עוד ניתן לתקן את כתב האישום, בד בבד עם מתן הזדמנות סבירה לנאשמים להתגונן. אל לנו לשכוח את המגמה הבסיסית, לרדת במידת האפשר אל חקר האמת.

6. טענות פריפריאליות טענו אפוא ב"כ הנאשמים (זולת הנאשמים 3 ו-6), וכן גם טענות כלליות על חשש מפני עיוות דין, אך לא באופן ממוקד. "מקובל הוא לשאול נאשם, הטוען להעדרה של הזדמנות סבירה להתגונן, 'במה היית מתגונן, ואיזה קו הגנה נמנע ממך' " [ע"פ 63,76/79 עוזר נ' מדינת ישראל, פ"ד לג(3) 606, 615]. אך כזאת לא שמענו מפי הנאשמים. כאמור, הודעותיו של זאב סולומון הומצאו לנאשמים. אף-על-פי-כן, הודיעו נאשמי קבוצת פזגז כי אינם יודעים בשלב זה אם יצריך התיקון המבוקש עריכת שינוי בקו ההגנה, להבדיל משקילתו מחדש של קו ההגנה. טענת שמא שכזאת, אל מול טענת ברי מצידה של המאשימה, על כך שיש בהודעה התייחסות ישירה לעניינים העומדים בליבו של כתב האישום ושיש בה כדי לתמוך באמור בו, דינה להידחות. גם נאשמי קבוצת גז יגל לא טענו על שינוי קונקרטי בקו ההגנה בעטיו של התיקון. גם בלא טיעון בעניין זה, וכדי להפך בזכויותיהם של הנאשמים, חככתי בדעתי לאור דברים שנשמעו במשפט מתחילתו ועד עתה, שמא בכל זאת צפוי שינוי בקו ההגנה, אך כזאת לא מצאתי. אין תימה בדבר, שכן המאשימה לא מבקשת להרחיב את יריעת האישום או להוסיף על העובדות הנטענות בו נגד הנאשמים. מדובר בעדות נוספת לגבי אותה מסכת עובדתית שבכתב האישום.

7. יתכן שלגבי נאשמי קבוצת פזגז "לא ניתן כלל לדבר על הגנה שנפגמה... כי פרשת ההגנה טרם החלה" (ע"פ 47/85 דנישבסקי נ' מ"י (פיסקה 4 לפסק הדין שניתן

8. אני מקבל אפוא את הבקשה, מתקן את כתב האישום ומוסיף לרשימת עדי התביעה את זאב סולומון. עדותו תישמע ביום 7.6.07, מיד לאחר השלמת חקירתו הנגדית של הנאשם 8 (שתימשך 20 דקות באותם נושאים מוגדרים שציין ב"כ המאשימה בגמר הדיון מיום 24.5.07). הדיון הקבוע ליום 31.5.07, מבוטל, כך שיש זמן מספיק להעריך לחקירתו של העד הנוסף. מובן שככל שיהיה צורך בדבר, כפועל יוצא מתיקון כתב האישום, אאפשר להשלים חקירה של נאשמים או עדים שכבר העידו.

ניתנה היום, י' בסיון תשס"ז (27 במאי 2007), בהעדר הצדדים.
המזכירות תשלח העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.

נ'עם סולברג, שופט